

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בוהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - וארא כה:

וידבר משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצור רוח. מה זה מקצור רוח? אמר רבי יהודה, שלא היו נחים ולא היו אוספים לתוכם רוח. אמר רבי שמעון, מקצור רוח - שעדין לא יצא יובל לתת להם מנוחה. ורוח אחרונה עדין לא שלטה לעשות מנהגם, ואז היו בצרות של רוח, מועקה של רוח. מיהו? רוח אחרונה, כמו שאמרנו. (שעד שלא נתן היובל ברכה על הרוח הזו להתקים הגפש התחתונה, ולא שולטת הרוח הזו על הגפש אלא כאשר מתברכת מהיובל, אז תהיה רוח. ומי היא הרוח הזו, יעקב, שכתוב ותחי רוח יעקב וגו').

בא ראה, פתיב הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ושמעני פרעה ואני ערל שפתיים. מה זה ואני ערל שפתיים, והרי בתחלה פתיב לא איש דברים אנכי וגו' כי כבוד פה וכבוד לשון אנכי, והקדוש ברוך הוא היה משיב לו, מי שם פה לאדם וכו', והוא אמר ואנכי אהיה עם פיה, התעלה על דעתך שלא תיה כה? ועתה אמר ואני ערל שפתיים, אם כה, איפה תדבר שהבטיח לו הקדוש ברוך הוא בראשונה?

אלא סוד הוא. משה הוא קול, והדבור שהוא הדבור שלו היה בגלות, והוא היה אטום מלפרש דברים, ומשום כה אמר ואיך ושמעני פרעה, בעוד שהדבר שלי היא בגלות שלו, שהרי אין לי דבר, הריני קול דבר גרוע, שהיא בגלות, ולכן שמת הקדוש ברוך הוא עמו את אחרו.

בא ראה, כל זמן שהדבור היה בגלות, הקול הסתלק ממנה, והדבור היה אטום בלי קול. כשבא משה בא הקול, ומשה היה קול בלי דבור, משום שהיה בגלות, וכל זמן שהדבור היה בגלות, משה הלך בקול בלי דבור, וכך הלך עד שקרבו לחר סיני ונתנה תורה, ובאותו זמן התחבר קול בדבור, ואז תדבר דבר, והו שכתוב וידבר אלקים את כל הדברים האלה, ואז משה נמצא שלם בדבר בראוי, קול ודבור אחד בשלמות. ועל כה משה התרעם, שהדבור נגרע ממנו, פרט לאותו זמן שדברה לרגו עליו, בזמן שכתוב ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמוך, מיד - וידבר אלהים אל משה. בא ראה שכה הוא, שהתחיל דבר לדבר ומפסיק אותו, משום שעדין לא הגיע זמן שכתוב וידבר אלקים וגו'. ופסק והשלים קול. והו שכתוב ויאמר אליו אני ה'. משום שהדבור היה בגלות ולא הגיע זמן לדבר. ויבא ראה)

משום כה משה לא היה שלם בדבר בתחלה, [שכך נראה] שהוא קול, וכא בשביל דבור להוציא אותה מן הגלות. כיון שיצא מן הגלות והתחברו קול ודבור כאחד בחר סיני, השתלם משה ונרפא, ונמצא אז קול ודבור כאחד בשלמות.

בא ראה, כל הימים שהיה משה במצרים שרצה להוציא הדבור מן הגלות, לא דבר דבר שהוא דבור. כיון שיצא מן הגלות והתחבר קול בדבור, אותו דבר שהוא דבור תנהיג והוליק את ישראל, אבל לא דבר, עד שקרבו לחר סיני ופתח בתורה, שכה ראוי. ואם תאמר, כי אמר אלקים כן ונחם העם, לא כתוב כי דבר, אלא כי אמר, שהוא רצון הלב בחשאי, והרי בארנו. וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'.

(שמות ו') וידבר משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצור רוח. מאי מקצור רוח. אמר רבי יהודה, דלא הוה נפיש, ולא הוה ליקוטי רוחא. אמר רבי שמעון, מקצור רוח: דעד לא נפק יובלא, למינה לון נפישו. ורוח בתראה, עד לא שלטא למעבר נימוסי, וכדין הוה עאקו דרוחא. מאן איהו. רוח בתראה דקאמרן. (כ"א דעד לא יחב ליה יובלא ברכה על האי רוחא לאתקיימא נפש תתאה ולא שלטא האי רוח על נפש אלא כד אתברכא מיובלא בדין יהא רוחא ומאן איהו רוח)

תא חזי, פתיב (שמות ו') הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ושמעני פרעה ואני ערל שפתיים, מאי ואני ערל שפתיים. והא בקדמיתא פתיב (שמות ד') לא איש דברים אנכי וגו' כי כבוד פה וכבוד לשון אנכי, וקודשא בריך הוא הוה אוהיב ליה, (שמות ד') מי שם פה לאדם וגו', והוה אמר (שמות ד') ואנכי אהיה עם פיה, סלקא דעתך דלא הוה כו, והשתא אמר ואני ערל שפתיים, אי חכי, אן הוה מלה דאבטח ליה קודשא בריך הוא בקדמיתא.

אלא רוא איהו, משה קלא, ודבור דאיהו מלה דיליה, הוה בגלותא, והוה איהו אטום לפרשא מליו, וכגון דא אמר, ואיך ושמעני פרעה, בעוד דמלה דילי איהו בגלותא דיליה, דהא לית לי מלה. הא אנא קלא מלה גרע, דאיהו בגלותא, ועל דא שתה קודשא בריך הוא לאחרן בהדיה.

תא חזי, כל זמנא דדבור הוה בגלותא, קלא אסתלק ממנה, ומלה הוה אטום בלא קול, כד אתא משה, אתא קול. ומשה הוה קול בלא מלה, כגון דהוה בגלותא, וכל זמנא דדבור הוה בגלותא, משה אזיל קלא בלא דבור, והכי אזיל עד דקרבו לטורא דסיני, ואתיהיבת אורייתא, ובהוה זמנא, אתחבר קלא בדבור, וכדין מלה מליל, דהא הוא דכתיב, (שמות כ') וידבר אלקים את כל הדברים האלה. וכדין משה אשתכח שלים במלה בדיקא ואות, קול ודבור כחדא בשלימו.

ועל דא משה אתרעים, דמלה גרע ממנה, כד הוה זמנא דמלילת לאתקיימא עליו, בזמנא דכתיב, (שמות ו') ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמוך, מיד (שמות ו') וידבר אלהים אל משה. תא חזי דחכי הוה דשרא מלה למללא ופסק לה, כגון דעד לא מטא זמנא דכתיב וידבר אלקים וגו'. ופסק ואשלים קלא, דהא הוא דכתיב ויאמר אליו אני ה'. כגון דדבור הוה בגלותא, ולא מטא זמנא למללא. (ותא חזי) כגוני כה, משה לא הוה שלים מלה בקדמיתא, (דהכי אתחזי) דאיהו קול, ואתי כגון דבור, לאפקא ליה מן גלותא. כיון דנפק מן גלותא, ואתחברו קול ודבור כחדא בטורא דסיני, אשתלים משה ואתסי, ואשתכח כדין קול ודבור כחדא בשלימו.

תא חזי, כל יומין דהוה משה במצרים, דבעא לאפקא מלה מן גלותא, לא מליל מלה, דאיהו דבור. כיון דנפק מן גלותא, ואתחבר קול בדבור, הוה מלה דאיהו דבור, אנחיג ודבר לון לישראל, אבל לא מליל, עד דקרבו לטורא דסיני, ופתח באורייתא, דהכי אתחזי. ואי תימא, (שמות י"ג) כי אמר אלקים כן ונחם העם, לא פתיב כי דבר, אלא כי אמר, דאיהו רעיתא דלכא בחשאי, והא (ויחי רל"ד ע"ב) אוקיימנא. (דף כ"ז ע"א) וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'.

פֶּרֶק אַ רְבִיעָא דְסִפְרָא דְגִנְיֻעוּתָא עֲתִיקָא טְמִיר וְסִתִּים וְכוּ':

בְּהֶעֱלֵתְךָ אֶת הַנְּרוֹת וְכוּ', פֶּרֶשׁ רִשׁוֹ: שְׁתַּחֲוֶה שְׁלֵהֶבֶת עוֹלָה מֵאֲלֵיהֶ:

א פְּתִיב : אַחֲרֵי וְקָדְם צְרִיתִי (תַּחֲלִים קִלְט). כִּי יֵשׁ שֶׁכֶּל, שְׂאָדָם מִשִּׁיג אִתּוֹ עֲלֵי־יָדַי הַקְּדָמוֹת רַבּוֹת, וְהַשֶּׁכֶּל הַזֶּה מְכַנֵּה בְּשֵׁם אַחֲרֵי; וְיֵשׁ שֶׁכֶּל שְׂבָא לְאָדָם בְּלֹא שׁוֹם הַקְּדָמָה, אֲלֵא עֲלֵי־יָדַי שְׂפַע אֱלֹקִי, וְזֶה מְכַנֵּה בְּשֵׁם קָדְם, בְּשֵׁם פְּנִים. וְהַתְּלַחֲבוֹת הַלֵּב נִוְלָד מִחֲמַת תְּנוּעַת הַשֶּׁכֶּל, כִּי טַבַּע הַתְּנוּעוֹת שְׂמוּלִיד חֵם, וְלִפְנֵי מַהִירוֹת תְּנוּעוֹת הַשֶּׁכֶּל, כִּן מוֹלִיד חֵם בְּלֵב. נִמְצָא עֲלֵי־יָדַי שְׂפַע אֱלֹקִי, שֶׁהַשֶּׁכֶּל נִשְׂפַּע לְאָדָם בְּמַהִירוֹת, שְׂאִין צְרִיף לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוֹם הַקְּדָמָה, עֲלֵי־יָדַי זֹאת הַמַּהִירוֹת שְׁלֵהֶבֶת הַלֵּב עוֹלָה תְּמִיד מֵאֲלֵיהֶ:

ב אֲבָל לְהַגִּיעַ לְבַחֲנִית שְׂפַע אֱלֹקִי הַנְּזִ"ל אִי אֶפְשָׁר לְבֹא לְזוֹה, אֲלֵא שְׂיִמְדָּשׁ אֶת פִּי וְחֲטָמוֹ וְעֵינָיו וְאָזְנוֹ, וְהֵן הֵן מֵאִירִין לוֹ שְׂפַע אֱלֹקִי הַנְּזִ"ל. הִינּוּ, שְׂוִישְׁמֹר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּהוֹצִיא שְׂקָר מִפִּיו, וְיִהְיֶה לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם, שֶׁהוּא בַּחֲנִית הַטֶּם, בְּבַחֲנִית (יִשְׁעִיהוּ יֵא): וְהִרְחִיחוּ בִּירְאַת ה', וְיִהְיֶה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים, הַתְּלוּי בְּאֲדָנָיו, בְּבַחֲנִית (מִשְׁלֵי כב): שְׁמַע דְּבַרֵי חֲכָמִים; וְיַעֲצִים עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע, כִּי הֵן הֵן הַמְּעוֹרְרִין אֶת שְׂפַע אֱלֹקִי הַנְּזִ"ל לְבֹא, כִּי הִפָּה וְהַחֲטָם וְהַעֲיִנִים וְהַאֲזָנִים תְּלוּיִים בְּמַחַת, וְהֵן מְעוֹרְרִין אֶת הַמַּחַח שִׁיְהִיָּה בְּבַחֲנִית קָדְם, בְּבַחֲנִית פְּנִים. וְזֶה בַּחֲנִית (תַּחֲלִים קִיט): רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֲמַת – זֶה בַּחֲנִית מַחַ הַנְּאָמֵר אֲצֵל פֶּה; וְזֶה (שֵׁם קִיא): רֹאשִׁית חֲכָמָה יִרְאַת ה' – זֶה בַּחֲנִית מַחַ הַנְּאָמֵר אֲצֵל הַטֶּם; וְזֶה בַּחֲנִית (מִשְׁלֵי ט): הוֹכַח לְחֶכֶם וְיִאֲחַבְּךָ – זֶה בַּחֲנִית מַחַ הַנְּאָמֵר אֲצֵל אֲדָנָיו, בְּבַחֲנִית: שְׁמַע דְּבַרֵי חֲכָמִים; וְזֶה בַּחֲנִית (בְּרֹאשִׁית ג): וַתִּפְקַחְנָה עֵינָיו שְׁנִיהֶם – זֶה בַּחֲנִית מַחַ הַנְּאָמֵר אֲצֵל עֵינָיו. וְהֵן הֵן שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, כִּי פֶה וְתִרְיוֹן נִקְבָּא הַטֶּמָּא וְתִרְיוֹן עֵינָיו וְתִרְיוֹן אֲדָנָיו חֵם בַּחֲנִית שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, וּמִנְרֵתָא דָּא רִישָׁא, הִינּוּ הַמַּחַח, וּפְנֵי הַמְּנוֹרָה הִינּוּ שְׂפַע אֱלֹקִי הַנְּזִ"ל:

ג וְשְׂפַע אֱלֹקִי הַזֹּאת הוּא בַּחֲנִית סִכָּה, כִּי סִכָּה הוּא בַּחֲנִית

שְׂפַכָּה בְּרוּח־הַקְּדָשׁ, כִּי רוּח־הַקְּדָשׁ הוּא שְׂפַע אֱלֹקִי. וְסִכָּה הַזֹּאת הִיא בָּא עֲלֵי־יָדַי שְׂבַעַת עֲנָנִים, הִינּוּ בַּחֲנִית שְׂבַעַת הַנְּרוֹת בְּנְ"ל, שְׂעֲלִיָּדָם הָאָדָם מוֹשִׁיג פְּנֵי הַמְּנוֹרָה, הִינּוּ סִכָּה, הִינּוּ שְׂפַע אֱלֹקִי. וְרוּח־הַקְּדָשׁ נִקְרָא עַל שֵׁם הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא רוּחַ חֲכָמָה הַבָּא מִקְּדָשׁ, בִּידוּעֵ. וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה: מִנִּין שְׂאִין מִסְכָּכִין אֲלֵא בְּדָבָר שְׂאִין מְקַבֵּל טְמָאָה וּבְדָבָר שְׂגָדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ, שְׂנַאָמֵר: וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ; מַח אֵד הוּא דָּבָר שְׂאִין מְקַבֵּל טְמָאָה וְאִין גְּדוּלוֹ אֲלֵא מִן הָאָרֶץ וְכוּ'. וְאֵד הֵן הֵן אֵלוֹ הַעֲנָנִים הַנְּזִ"ל, וְהֵן בַּחֲנִית קְדָשׁ, וּגְדִלִין מִן הָאָרֶץ, כִּי צְרִיף הַמְּקַבֵּל הַזֶּה לְהִיּוֹת חֲכָם, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא יְהִיב חֲכָמָתָא לְחַכְמֵינוּ, בְּבַחֲנִית (שְׁמוֹת לא): וּבְלֵב כָּל חֲכָם לֵב נִתְתִי חֲכָמָה:

ד וְסִכָּה הַנְּזִ"ל, הִינּוּ רוּח־הַקְּדָשׁ הַנְּזִ"ל, שְׂפַע אֱלֹקִי הַנְּזִ"ל, הוּא בַּחֲנִית מְקִיפִין, שֶׁהַשֶּׁכֶּל הַזֶּה הוּא גְּדוּל עַד לְמַאֲד, עַד שְׂאִין הַמַּחַח יִכּוֹל לְסַבְּלוֹ וְאִין נִכְנָם בְּמַחַח, אֲלֵא הוּא מְקִיף אֶת הַרְאֵשׁ. כְּמוֹ שְׂאֲנֵי רוּאִים כְּמוֹ חֲכָמוֹת עֲמֻקוֹת, שְׂאִין יִכְלַת בְּמַחַח הָאֲנוּשִׁי לְהַכִּיֵּן עַל בְּרִיו, כְּמוֹ כְּפֹה וְכְפֹה מְבוּכוֹת שְׂאֲנֵי נְבוּכִים בְּהֵם, כְּמוֹ הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, שְׂאִין מַחַח שֶׁל אֲנוּשִׁי יִכּוֹל לְהַכִּיֵּן אֶת הַיְדִיעָה הַזֹּאת, וְהַשֶּׁכֶּל הַזֶּה הוּא בַּחֲנִית מְקִיף, שְׂאִין נִכְנָם בְּפְנִימִיּוֹת הַמַּחַח, כִּי אִם מְקִיף אוֹתוֹ מִבְּחוּץ, וְהַשֶּׁכֶּל הַפְּנִימִי מְקַבֵּל חֵיטוֹ מִהַמְּקִיף הַזֶּה:

וְדַע, שְׂזֶה עֵקֶר כַּחַח הַבְּחִירָה: כְּלִי־מִן שֶׁהַשֶּׁכֶּל אִין כָּל כְּדָ גְּדוּל לְהַכִּיֵּן הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, אֲזִי כַּחַח הַבְּחִירָה עַל מְקוּמוֹ, כִּי יֵשׁ בִּידוֹ כַּחַח לְבַחֵר הַחַיִּים אוֹ הַפּוּבּוֹ; אֲבָל כְּשִׁיכְנָם הַמְּקִיף הַזֶּה לְפָנֵים, וְאֵז יִתְגַּדֵּל הַשֶּׁכֶּל הָאֲנוּשִׁי וְיִתְגַּלֵּה לְאֲנוּשִׁי הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה – אֵז יִתְבַטֵּל הַבְּחִירָה, כִּי אֵז, עֲלֵי־יָדַי גְּדוּלוֹ שֶׁל הַשֶּׁכֶּל, יִצָּא מִגְּדָר הָאֲנוּשִׁי וְיַעֲלֶה לְגְדָר מְלָאָךְ, וְאֵז יִתְבַטֵּל הַבְּחִירָה. וְזֶה זֶה עֵקֶר כַּחַח הַבְּחִירָה, זֶה שְׂאִין יוֹדַע הַשֶּׁכֶּל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה. וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (בְּרֹכוֹת יז), שְׂלַעֲתִיד צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעַמְרוּתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶם – עַל רֹאשֵׁיהֶם הַצָּרָף לִזְמַר. כִּי לְעֵתִיד יִתְבַטֵּל הַבְּחִירָה, וְזֶה: צְדִיקִים יוֹשְׁבִים – שְׁחִישִׁיבָה הוּא מוֹרָה עַל הָעֵדֶר הַבְּחִירָה, כְּמוֹ יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם (תַּחֲלִים ב), שֶׁהוּא מוֹרָה עַל הָעֵדֶר הַחֲשֵׁתָנוֹת, כִּי הַתְּנוּעָה מוֹרָה עַל הַשְׁתַּנּוּת מְרֻצוֹן אֵל רְצוֹן, וְחִישִׁיבָה מוֹרָה עַל הָעֵדֶר הַשְׁתַּנּוּת, הִינּוּ כְּפּוּל הַבְּחִירָה. וְזֶה מַחֲמַת וְעַמְרוּתֵיהֶם – הִינּוּ

המקיפים, כמו (שמואל-א כג): שאול ואנשיו עטרים אל דוד, בראשיהם – ולא על ראשיהם, הינו המקיפים יבנסו בתוך המחין לפניו, ואז יבנסו כל השכליות שלא היה יכול להכין אותם יבנסו לפניו בתוך המחין, וידע וישיג אותם, ואז יצא מגדר אנשיו ויעלה לגדר מלאך, ויתבטל הבחירה:

ה וזה בחינת קדושינו, בחינת הפה, כי שפע אלקי הנ"ל הוא בחינת קדש, בחינת הפה, מקיפין. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ב"ב עח): כל צדיק וצדיק נכוה מחפתו של חברו; כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה הוא פנימי לזה. וזה בחינת שבעת ימי המושטה שאחר החפה, הינו בחינת שבעת הנרות הנ"ל, שעלידם יבנס המקיף לפניו. וזה בחינת שבעת ימי אבלות, רחמנא לצלן, שמתאבלין עליו על שנסתלק נשמתו, כדי שיעלה נשמתו לאור הפנים הנ"ל על ידי שבעה ימים אלו:

ו וזה טעם רק של החליצה, שנאמר (דברים כח): וירקה בפניו – בפניו דיקא, כי זה הולך בלא זרע, ולא הניח ברכה אחריו שימשיכו שכל הפנים בעולם עלידי מעשיהם הטובים, ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו המת, ואינו רוצה ליבם אותה, בשביל זה: וירקה בפניו, כי אין רוצה להמשיך נשמת המת בעולם שיוכל לתקן אור הפנים. ובזה הרק נראה לפעמים פני המת – פני המת דיקא, ובזה הרק הוא נכלם, ועקר הבושה הוא בפנים, וזה על שלא רצה להקים שם אחיו המת:

וזה בחינת (במדבר יב): ואביה ירק ירק בפניה, הלא תכלם שבעת ימים – שבעת ימים דיקא, הינו בחינת שבעה עננים הנ"ל, שעלידם מאיר פני המנוחה. והוא לא רצה להקים שם אחיו המת, על בן: וירקה בפניו, והינו בשת פנים. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (יבמות פ' ר"ג): היבמה נקנית במאמר – זהו הפך הבשת, בחינת (תהלים כט): פלו אמר כבוד, הפך של תכלם שבעת ימים. ומריב, שפגמה בכבוד משה, שהוא בחינת שפע אלקי, בבחינת (שמות לד): כי קרן עזר פניו, ופגמה בבחינת שבעת הנרות, כי הוא היה ענו, שפל וסבלן, ולא חרה אפו על בזיונו, וזה בחינת חטם בשלמותו; וכתוב בה (במדבר יב): פה אל פה אדבר בו – זה בחינת פה. וכתוב בה (שם): ותמנת ה' יביט – זה בחינת עינים. וכתוב בה (שם): בכל ביתי נאמן הוא – זה בחינת אדניו, בחינת (משלי יא):

נאמן רוח מכסה דבר, פמוכא בזהר (אד"ר קכה). בשביל זה נצטרעה, ומצרע דא סגירו דנהורא עלאה (זוהר תזריע מט:), הינו אור הפנים הנ"ל, וכתוב בה: תפגור מהויז למחנה שבעת ימים. וזה שבקש אהרן: אל נא תהי פמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו – כי עלידי סגירו דנהורא עלאה היא בבחינת מת, כי מצרע חשוב פמת (נדרים סד:); אשר בצאתו מרחם אמו – זה בחינת יבום, שעלידי היבום אתתה אמה, שאשתו נעשית לו אם. ויאכל חצי בשרו – הינו שאין לו בת זוג, כי הפעל ואשתו הם תרי פלגא גופא, ועכשו שאשתו היא אמו, נמצא שנאכל חצי בשרו ואין לו בת זוג. ופרוש, כי מי שמת בלא בנים, אזי אשתו צריכה להתיבם, ועלידי היבום נתגלגל המת בהבן הנולד מאשתו שנתבמה לאחיו, כמבאר בסבא (משפטים ק:): אתתה אמה, הינו שהוא צער וענש גדול להמת, שאשתו נעשית לו אם, כי עכשו מכרה להיות נולד מאשתו, ואשתו נעשית לו אם. ומחמת זה, בן היבמה הנה שנולד מהיבום, אי אפשר לו למצא זוגו כי אם ברחמים גדולים (פמוכא זוהר לך לך צב), שעליו נאמר פן יקדמנו אחר ברחמים, עין שם). כי זה בן היבמה, שבאמת הוא בעלה של היבמה, ואשתו נעשית לו אם – אין לו בת זוג, מאחר שבת זוגו נעשית לו אם. וזהו שפרש רבנו ז"ל, שבקש אהרן על מרים, שפגמה בשכל הפנים, שזהו הפגם של המת בלא בנים כנ"ל, שלא תהא נענשת, חס ושלום, בענש היבום. וזהו: אל נא תהי פמת אשר בצאתו מרחם אמו – שלא תהיה פמת בלא בנים, אשר מכרה לצאת שנית בגלגול מרחם אמו, הינו שאשתו נעשית לו אם, אשר מחמת זה: ויאכל חצי בשרו, הינו חצי גופו נאכל, הינו שאין לו בת זוג כנ"ל, שהיא חצי בשרו, פלג גופו כנ"ל:

ו ולפעמים יש שהמחין והשפע אלקי הוא בהעלם, בבחינת עבור, ואז יפה צעקה לאדם – בין בתפלה בין בתורה – בשנותעלם המחין, כי העלם, הינו עבור, זה בבחינת (דברים לב): צור ילדך תשי, כמו (ישעיהו לו): וכח אין ללדה; כמו אשה שתשה בחה מזילת, ובשעה שהיא בורעת לילד ראמת שבעין קליו, כמנין תבות שבמזמור "יענך", ואז מולדת (זוהר פנחס רמט:). והשבעין קליו הם בחינת שבעה קולות שאמר דוד על המים, שפל אחד כלול מעשר. והצעקה שאדם צועק בתפלתו ובתורתו, בשנסתלקין המחין בבחינת עבור, אלו הצעקות הם בחינת צעקת היולדת, והפרוש ברוחיה הוא

שהוא יודע תעלומות של המחין איך נתעלמו, הוא מאזין צעקתנו. והצעקה הוא במקום צעקת השכינה, כאלו השכינה צועקת, ואז מולדת המחין. וזה בחינת: הקול מעורר הפונה, הינו המחין. וזה בחינת: תכלם שבעת ימים. שבעת ימים זה בחינת שבועה קולות של דוד כנ"ל, שהם שבועין קלין הנ"ל, שצריך לצעק כדי להוציא אור הפנים הנ"ל מהעלם אל הגלוי. והגלוי זה בחינת לדה, ואז אחר הדה, דם נעבר ונעשה חלב (כבורות ו:). וזה בחינת תכלם, כי הפלמה – אזל סומקא ואתי חורא (ב"מ נח:), הינו דם נעבר ונעשה חלב. וזה: צור ילדך תשי – ראשי תבות של: צעקתנו יודע תעלומות כנ"ל. וזה: תשי – ראשי תבות של תכלם שבעת ימים:

ח וכשאדם לומד תורה ואין מבין בה שום חדוש, זה מחמת שהמחין והשכל של התורה והלמוד הזה הן בבחינת עבור, וזה נקרא בשם יעקב, כי יעקב זה בחינת עבור, בחינת (הושע יב): בפטן עקב את אחיו, ואז צריך לצעק תקלין הנ"ל. וזה בחינת (בראשית כז): הקל קול יעקב – בשחוא בבחינת יעקב צריך לו תקלין, כדי להוציא המחין בבחינת לדה. ומי שתורתו בלא הבנה בה שום חדוש, אין לדרש אותה לרבים, כי התורה הזאת שהיא בבחינת יעקב, בבחינת עבור, אף על פי שהקדוש ברוך הוא מתענג (בה), בבחינת: ודגלו עלי אהבה – אל תקרי ודגלו אלא וקלוגו (מדרש שה"ש), אבל אין לדרש אותה כמו שהיא לרבים, כי אין לדרש אלא דברים המבררים, כמאמר (שבת קמח:): אמר לחכמה אהתי את – אם ברור לך הדבר באחותך שהיא אסורה לך, אמר, ואם לאו, אל תאמרהו. וזהו (תהלים קלח): כי יעקב בחר לו יה – בשחוא בבחינת יעקב, בבחינת עבור, בלא מחין – זאת הלמוד בחר לו הקדוש ברוך הוא, בבחינת ודגלו עלי אהבה; ואין לדרש אותה לרבים. אבל ישראל לסגלתו – ישראל אותיות לי ראש, הינו התגלות המחין, המשכת אור הפנים הנ"ל, שפע ילקי הנ"ל, בתוך הפנימי כנ"ל. וזה בחינת ישראל, בבחינת (ישעיהו מט): ישראל אשר בך אתפאר. בך דיקא, שיתמשך עטרת תפארת, הינו המקיפין הנ"ל, בך – בתוך הפנימיות; לסגלתו – זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים:

ט כי אנחנו נקראים עם סגלה (דברים ז) – כמו סגלה שעושים לרפואה, אף על פי שאין הטבע מחיב שיהיה זה לרפואה, אף על פי כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה למעלה מהטבע.

שאינו השכל האנושי מבין זה. כמובן אנחנו לקח אותנו השם יתברך לעם סגלתו, אף על פי שאינו השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים, כמו בשעת קריעת ים סוף, שקטרג מדת הדין: הללו עובדי עכו"ם וכו' (בראשית רבה פרשה נו בשמות רבה פ' כא), אף על פי כן הקדוש ברוך הוא לקח אותנו לעם קדוש. נמצא, שזה הדבר כמו סגלה, שהוא למעלה מהטבע, למעלה משכל אנושי, וזה בחינת מקיפין כנ"ל. ומי שזכה לאלו המקיפין, להוליד אותם ולהכניס אותם בפנים כנ"ל, נמצא שזכה להבין את הסגלה, בודאי הישר לגלות הסגלה לעם סגלה:

בבן, כל אחד ואחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקור, וכל אחד לפי בחינתו, מה שחננו השם, שיכניס המקור לפנים ולהבין ולהדרש איזה דבר, הישר מחיב שיגלה ויכניס זאת ההבנה של הסגלה, שהיה אצלו סגלה, שיגלה לעם סגלה, ולהיטיב מטובו לאחרים:

וזה פרוש פרקא רביעאה דספרא דצניעותא: עתיקא טמיר וסתים, זעירא דאנפין אתגליא ולא אתגליא. עתיקא זה בחינת המקיפין הנ"ל, שהן טמירים וסתומים מפל צה, בכל המשך הזמן של עולם הזה, ולא יתגלה אלא לעתיד. אבל בזעיר אנפין, חכמות של האדם, שהאדם יכול להשיג אותם, גם בהם יש פנימי ומקור, וכל אחד לפי בחינתו יש לו פנימי ומקור. ואלו המבוכות הנ"ל שאי אפשר לשכל האדם להשיגם, הם מבחינת עתיקא, וכל החכמות שיכול מה אנושי להשיג אותם, הם בחינת זעירא דאנפין. ולפעמים הם בעולם בבחינת (עבור כנ"ל), וזה בחינת: לא אתגליא, וכשנתגלה לו – אז בבחינת אתגליא. וכל זמן שהיה הדבר אצלו בבחינת לא אתגליא, בבחינת העלם, הוי אצלו כמו סגלה כנ"ל, שהוא למעלה משכלו, ואחר כך בשנתגלה לו, אזי ייטיב מטובו לאחרים כנ"ל:

יא נחמו נחמו עמי וכו' (ישעיהו מ). כל הצרות והיפוסים והגלות אינו אלא לפי ערך חסרון הדעת, וכשנשלם הדעת, אזי נשלם כל החסרונות, בבחינת (גדרים מא): אם דעת קנית – מה חסרת, וקתיב (ישעיהו ה): לכן גלה עמי מבלי דעת. ועקר החיים נצחיים יהיה לעתיד מחמת הדעת, שירבה הדעת, שידעו הפל את ה', ועל ידי הדעת יכללו באחדותו,

ואז יהיו חיים נצחיים כמוהו, פי עלידי הדיעה נכללים בו, כמאמר החכם: אלו ידעתי - הייתי. ועקר הדיעה יהיה לעתיד, כמו שכתוב (שם יא): פי מלאה הארץ דעה; ומחמת הדעת לא יחסר כל טוב, ויהיה כל טוב, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (פסחים נ): אטו האינדא לאו אחד הוא, ותרגו: לעתיד כלו הטוב והמטיב:

ואפלו העכו"ם ידעו ביתרון הדעת, אבל לא כמונו, וידעו שהגדלה שהיה להם והשפלות שהיה לנו בזמן הגלות, כל זאת הגדלה היה לנו. אפי' שיעשו אי אפשר להבין כל זה, פי אין להכחיש החוש, אפי' לייבן ורבה הדעת, ויבינו הכל, שגדלתם של העכו"ם היה לנו גדלה ולהם השפלות. ולכאורה היא ידיעה גדולה, אפי' לייבן הדיעה הזאת יהיה לנו ללעג ולשחוק לפי ערך ידיעתנו. וזהו (תהלים קכו): אז יפלא שחוק פינו, אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה, הגדיל ה' לעשות עמנו - שידעו ויאמרו: הגדלה שעשה עמנו, הינו עם העכו"ם, הגדיל ה' לעשות עם אלה - הגדלה הזאת היה לישראל, אפי' לייבן: אז יפלא שחוק פינו, הינו שנסחוק ונלעג מודיעתם והשגתם, פי השגתנו יהיה לאין סוף וקין: והידיעה יש בה מקור ומקור למקור, כמוכא לעיל על פסוק בהעלתך את הנרות. וזהו: נחמו נחמו - הינו מקור, ומקור למקור, שהידיעה היא עקר הנחמה של כל הצרות. ואיך אפשר לבוא להידיעות, יאמר אלקיכם - אמירה בחשאי (זוהר ורא כה: ובאדר קלב:), בחינת שמן, בחינות שבעת הנרות. אלקים לארמא קלא, בחינת אלקים אל דמי לך (תהלים פג), בחינת צעקת היוזרת כנ"ל. (מסין כ' עד כאן, לשון רבנו ז"ל) [פרוש, פי מוכא לעיל, שעלידי הצעקה זוכין להוליד המחין מתעלומתו, ועלידי שמקדשין שבעת הנרות, זוכין להכניס המקיפין לפניו, פי צריכין שני דברים להשגת הדעת הקדוש: בתחלה צריכין להוליד המחין, פי לפעמים המחין והשפע אלקי בעולם וכו' כנ"ל, ולזה צריכים צעקה כדי להולידם; ואחר כך בשגולדים המחין, עדין יש בהם פנימי ומקור, ולזה צריכין לקדש שבעת הנרות, כדי להכניס המקיפין והשפע אלקי לפניו, ולעשות מהמקור פנימי - עין שם היטב ותבין. וזהו שפרש הפסוק נחמו נחמו - הינו לזכות להשגת המקיפין, הינו השגת הדעת, שזהו עקר הנחמה כנ"ל, זה זוכין עלידי שני בחינות כנ"ל, שהם צעקה, שעלידי זה מולידין המקיפין, וקדשת שבעת הנרות, שעלי-

ידיעה מכניסים המקיפין לפניו כנ"ל. וזהו: יאמר אלקיכם - יאמר הינו בחינת אמירה בחשאי, שזהו בחינת שמן, שהוא בחשאי, כמו שכתוב בזהר (שמיני דף לט): וין לארמא קלא, ושמן בחשאי. ושמן הוא בחינת שבעת הנרות, שהיו משמן. אלקיכם - זה בחינת אלקים לארמא קלא, בחינת הצעקה כנ"ל, שעלידי שני בחינות אלו זוכין להשגת המקיפין, שהוא השגת הדעת הקדוש, שזהו עקר הנחמה, בחינת נחמו נחמו, הינו מקור ומקור למקור כנ"ל: כל הענין כנ"ל, המכאן בקצור על פסוק נחמו נחמו בלשון הקדוש, שמעתי מפיו הקדוש מעצמו בבאור יותר קצת, ורשמתי לעצמי כמו ששמעתי, על בן לא מנעתי להעתיקו. ובתחלה התחיל לדבר מענין חיים ומיתה, ענה ואמר: בין חיים למיתה אין חלוק, פי אם במדת אמה אחת - שעכשו האדם שוכן בכאן, ואחר כך הוא שוכן שם (והפך בידו על הבית עלמין). ואחר כך התחיל לומר כל ענין זה: חיים נצחיים וכו' גדלקמן. פלומר, שפי שזכה לדעת אמתי כנ"ל, לדעת אותו יתברך, אין חלוק אצלו כלל בין חיים למיתה, פי הוא דבוק ונכלל בו יתברך בחייו ובמותו, רק שעכשו בחייו דירתו בכאן, ואחר כך דירתו שם כנ"ל. ואז שמעתי מפיו הקדוש כל ענין הזה וזהו:

חיים נצחיים הם רק להשם יתברך, פי הוא חי לנצח, ומי שנכלל בשרשו, דחינו בו יתברך, הוא גם כן חי לנצח, פי מאחר שהוא נכלל באחד, והוא אחד עם השם יתברך, הוא חי חיים נצחיים כמו השם יתברך. וכן אין שלמות רק להשם יתברך, וחיון מנמו כלם חסרים, ומי שהוא נכלל בו יש לו שלמות. ועקר הכלליית שיהיה נכלל באחד, הוא עלידי הדעת אותו יתברך, כמו שאמר החכם: אלו ידעתי - הייתי, פי עקר האדם הוא השכל, ועל בן במקום שחושב השכל, שם כל האדם, וכשיודע ומשיג בידעת השם יתברך, הוא שם ממש, וכל מה שידע יותר, הוא נכלל יותר בהשרש, דחינו בו יתברך. וכל התקרונות שיש לאדם, הן פרנסה או בנים או בריאות הגוף, וכל שאר התקרונות - הכל הוא בתקרין הדעת. ואף שיש חסרים לגמרי מהדעת, ועם כל זה יש להם כל טוב, באמת כל מה שיש להם אינו פלום. וכן להפך, השלם בדעת שיש לו חסרון, באמת החסרון אינו פלום, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (גדרים מא): דעת קניית - מה חסרת, ואם דעת חסרת - מה קניית; פי עקר החסרון והשלמות תלוי בדעת. וכן פעם ואכזריית הוא מחסרון הדעת, כמו שכתוב (קהלת ז):

בעם בחיק פסילים ינוח. ועל בן החולה הוא פעם, מחמת שאז הוא בדינים, כי דינים שורים עליו, ודינים הם מחין דקטנות, ועל בן הוא בכעם. ולעתיד לבוא יתגלה הדעת, והכל ידעו את ה', כמו שכתוב (ישעיהו יא): כי מלאה הארץ דעה את ה'; ועל בן אז יתבטל הכעם, כמו שכתוב (שם): ונר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו' ופרה ודב וכו', לא ירעו ולא ישחיתו וכו', כי מלאה הארץ דעה את ה' וכו', כי עכשו אי אפשר להם לגור יחד זאב עם כבש וכו' מחמת מדת הכעם, אבל לעתיד יוכלו לדור יחד, מחמת שיתבטל הכעם עלידי הדעת שיתגלה אז: והנה לעתיד חבל ידעו את השם, אפילו עכו"ם כנ"ל, ומלאה הארץ דעה. אך הדעת שיהיה להם אז, אפשר לנו לידע ולדבר ממונו; אך הדעת שיהיה לנו אז, זה אי אפשר בעת אפילו לדבר ממונו, כי עכשו זה הדעת בבחינות מקיפים כנ"ל, כי כל השלמות והטובות שיש לעכו"ם עכשו באמת אינו כלום, כנזכר לעיל: אם דעת חסרת וכו'; ואדרבא, כל גדלתם וטובתם, הכל הוא לטובתנו. ולעתיד שיתמלא הארץ דעה, ואפילו כל העכו"ם ידעו את ה', אז יבינו הם, שכל הגדלה והטובה שהיה להם בזה העולם, הכל הוא לטובתינו ולגדלתנו. וזה (תהלים קכו): אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה, הגדיל ה' לעשות עמו; הינו, כל הגדלה שהגדיל ה' לעשות עמו בעולם הזה והינו עם העכו"ם, הגדיל ה' לעשות עם אלה, כי הכל היה גדלתם של אלה והינו של ישראל, כי היה לטובתם וגדלתם. וזה יבינו הם בדעת והשגה שיהיה להם אז, אבל אצלנו יהיה זה הדעת דבר פשוט ושחוק, כי דעתנו יגדל אז מאד. וזה: אז יפלא שחוק פינו וכו', אז יאמרו בגוים הגדיל וכו' – כי זה הדעת והשגה שיהיה להם אז לומר הגדיל וכו' כנ"ל, זה יהיה אצלנו שחוק ודבר פשוט, כי דעתנו יהיה גדול מאד. ועל בן לעתיד יהיו חיים נצחיים, כי אז יתגלה הדעת, ויהיו נכללים באחד. ועל בן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים נ): ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד – וכי האידנא וכו', אלא עכשו מברכין על הרעה ברוך ה' דין אמת, ועל הטובה הטוב והמטיב, אבל לעתיד יברכו על הכל הטוב והמטיב, כי לעתיד שיתגלה הדעת, ידעו שאין שום רע בעולם כלל, רק בלו טוב וכלו אחד. וגם הגלות הוא רק מחסרון הדעת, כמו שכתוב (ישעיהו ה): לכן גלה עמי מפלי דעת. ועל בן היתה גאלת מצרים עלידי משה, שהוא היה בחינת הדעת. וזה שכתוב (שמות ו): וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים; כי עקר הגאולה עלידי הדעת.

ודע, שגם לעתיד, שתמלא הארץ דעה, ויהיה נעשה מהשכל המקיף שכל פנימי – גם אז יהיו מקיפים אחרים, כי בודאי לא ידעו מהות השם יתברך, רק כל אחד ישיג לפי מדרגתו ולפי עבודתו ויגיעתו וטרחו, אשר יגע וטרח בזה העולם בשביל השם יתברך. ואף שכלם יודככו, ואפילו עכו"ם, אף על פי כן יהיה הפרש גדול בינם לבינינו, כי מה שיהיה אצלם אז השגה וידעה גדולה, יהיה אצלנו שחוק ודבר פשוט, ולא יהיה נחשב בעינינו להשגה כלל, וכמו שמבואר למעלה: אז יפלא שחוק פינו ולשוננו וכו', אז יאמרו בגוים הגדיל – כי מה שיהיה אצלם השגה להבין ולידע גדלת ישראל, ושכל טובתם וגדלתם בזה העולם היה הכל בשביל ישראל – ובאמת הוא השגה גדולה, כי בעת בעולם הזה אין מכין זאת – אף על פי כן אצלנו לא יהיה זה נחשב להשגה כלל, רק לשחוק ודבר פשוט, כי השגתנו ודעתנו אז יגדל מאד. וגם בין ישראל בעצמנו, בודאי יהיה הפרש גדול בין כל צדיק וצדיק, מכל שכן בין צדיק לרשע, כי מה שיהיה מקיף לזה יהיה פנימי לזה, כנזכר לעיל: כל צדיק נכוה מחפתו של חברו כנ"ל, עין שם, וכמו בא פרוש הפסוק: כי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים – כי בהשכל המשתף יהיו כלם שוים, שחבל ידעו את ה', אפילו עכו"ם, אך בעמקות החכמה יהיה כל אחד לפי מדרגתו, פמים המכסים לים, שלמעלה פמים שוים בכל מקום, אך בעמקות הם מברלים מאד, כי בזה המקום פמים נמוכים וסמוכים לארץ, ובמקום אחר עמקים יותר ויותר, ובמקום אחר הם עמקים עד התהום; בן יהיה בהשגת השם יתברך לעתיד. וזהו: כל צדיק נכוה מחפתו וכו', כי כשמוגיע להשגה שלא ידע מזה מקדם, והוא אצלו דבר חדש, אזי נתלהב ונבער מאור ההשגה הזאת, שהיא נפלאה אצלו; אבל מי שברך עבר בזאת ההשגה, והוא משיג עתה דברים נוראים וגדולים מזה ההשגה, אין לו שום התלהבות מזאת ההשגה. וזה: כל צדיק נכוה – ונבער ונתלהב – מחפתו של חברו – מהשגה שאצל חברו היא דבר פשוט, שאינה מבשרת ומחממת אותו כלל, עד שצריך להתכפף ולהפנות עצמו, כי אין השגה זו מחממת ומבשרת אותו כלל, והצדיק השני שלמטה ממונו נכוה ונבער ממנה. (והענין מבאר יותר על פי מה שמבואר למעלה, שעלי ידי תנועת השכל וכו', שהוא בחינת שפע אלקי, הינו השגת המקיפין, השגת הדעת הקדוש – עלידיה נולד הם בלב וכו'. נמצא שעקר החמימות וההתלהבות דקדושה הוא עלידי השגת המקיפין, השגת הדעת כנ"ל. ובה מבאר היטב ענין

זה: כל צדיק נכזה וכו' מחפתו וכו', דהינו, שאצל זה הצדיק יהיה נחשב להשגה גדולה עד שיהיה נכזה ממונה, כי השגת הדעת מוליד חם כנ"ל, ועל כן יהיה נכזה ממונה, ואצל הצדיק הנכזה ממונה, אין זה נחשב אצלו להשגה כלה, ואינו נכזה ונתחמם כלל מהשגה זאת, רק הוא צריך להפות ולכפות עצמו בהשגה אחרת גבוה יותר, כדי לחמם את עצמו. נמצא, מה שמבאר לעיל על מאמר זה: כל צדיק נכזה מחפתו של חברו, שפרושו, שיהיה נכזה מהמקיף של חברו, כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה הוא פנימי לזה וכו', כי חפה הוא בחינת אורות מקיפין כנ"ל – כל זה הוא ענין אחד עם מה שכתבנו כאן, כי החפה, שהוא המקיף, הוא בחינת חפוי וכפוי ממש, שמוחמם את האדם, כי עקר החמימות והתלהבות הוא מבחינת השגת המקיפין כנ"ל. והבן היטב).

ויכול להיות שיהיו כמה צדיקים, כשיבואו לעולם הבא, על השגות שהשיג הצדיק הגדול מהם בעולם הזה, יהיה אצלם דברים נוראים, ויבואו מהם, ואצל הצדיק הגדול היו השגות של עולם הזה. וכן אצל עכו"ם, יהיה זה אצלם השגה גדולה, כשיבואו על סתם יהדות פשוט של איש הישראלי שיש לו בזה העולם, הינו שידעו מעבודות ישראל ומקדשות המצוות שלהם שעשו בעולם הזה, יהיה אצלם השגה מה שידעו וירגישו קצת קדושה, כמו איש אשר פשוט שמרגיש בזה העולם בעבודה פשוטה בלי שום השגה, וכשיבואו עכו"ם על זה, יהיה אצלם השגה גדולה. אבל אנחנו עם קדש, אין ערך להשגתנו, מפל שבן להשגה של הצדיק. ושלמות הדעת הוא, כשנעשה ממקיפים פנימיים, ואז נצול מפל צרות. למשל, כשאחד מצפה ואורב לחברו להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים כדי שלא יכירו אותו, כמו שכתוב (איוב יד): משנה פניו ותשליחהו, כי עלידי שמשנין הפנים עלידי לבושין אחרים, נפטר ממונו. וכן בעקר האדם, הינו בהשכל, יש בחינות לבושין, הינו השכל המקיף, וצריך לעשות מהמקיף פנימי, ולעשות לו מקיפין אחרים, הינו בחינת מלבושים אחרים, ועלידיה נצול מפל אורב ומסמין, כי מלבוש בגימטריא "חשמל", ומתחשמל בורחים כל המשחיתים. וזה (משלי לא): עז והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון – עלידי הלבוש, שהוא בחינת החשמל, שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה, עלידיה: ותשחק ליום אחרון – שאינו ירא ממונו כלל כנ"ל. ועקר הזמן לזה הוא חדש אלול. וזה: לבושה ותשחק ליום אחרון – ראשיתבות אלול. וזה בחינת שבעת ימי אבלות רחמנא לצלן וכו', כדי שיעלה

נשמתו לאור הפנים הנ"ל וכו' (עין לעיל). ועל כן תיב האבל, רחמנא לצלן, קריעה, כי קר"ע בגימטריא ש"ע נהרין של אור הפנים, שהם הגימטריא של ב' פעמים אל במלואו, כי אל הוא אור הפנים: הקשו, כי יש מקיפים אצל השכל, הינו שאינו נכנס להשכל פנימי האנושי, ויש מקיפים להתורה, שמקיף להתורה ואינו נכנס לתוך התורה. ובהמקיפים, יש שהם מקיפים ועומדים לפני העינים, רק שהם מקיפין ואינם נכנסים להשכל, ויש שהם בהעלם, שלא באו עדין אפילו למקיפים, והוא בחינת עבור. ומה לעשות, שייכנסו המקיפים של התורה לתוך התורה בפנים, והמקיפים של השכל יכנסו לתוך השכל הפנימי, דהינו שמתחלה יבואו ויתגלו המקיפים של התורה מההעלם למקיפים, ואחר כך יכנסו המקיפים של התורה לפנים, וכן המקיפים של השכל, מה שאי אפשר להשיג מצד חסרונ האנושי, יהיה נעשה מהמקיף פנימי, דהינו שייבוא מההעלם למקיפים, והמקיפים יהיו נעשים פנימי.

והקשו זאת הקשו במקום שהקשו, והוא ו"ל אמר על זה תרוין. כך שמעתי מפיו הקדוש ברוש. ואחר כך זכינו לשמע כל התורה הנ"ל, ועתה מבאר להמעין התרוין על השאלה והקשו הנ"ל, כי עקר השאלה הוא איך להוליד המחין מתעלומות, ואחר כך בשמולידין אותן, איך זוכין להכניס המקיפין לפנים. וכבר מבאר באר היטב במה יזכה לזה, הינו: עלידי צעקה בתורה ותפלה זוכין להוליד המחין מתעלומות, ועלידי קדשת שבעת הנרות, דהינו לקדש את עיניו שלא להסתכל במה שאסור להסתכל וכו', וכן לקדש פיו וחטמו ואזניו כנ"ל, עלידי זה זוכין להכניס המקיפין לפנים. ובאור הענין וראיותיו, והיכן מרמז סודות נוראות הללו וכו' – הפל מבאר לעיל באר היטב. אשרי שישים לבו לעזן בהם באמת, ללמוד וללמוד, לשמור ולעשות ולקיים:

המידות והקנים, אשר המוחין שלה שקבלה מעתיקא טמיר וסתים לא יצאו מהעלם אל הגילוי, שאלו המקיפים הטמירים הם בחינת הנחמה והמנוחה וגילוי הדעת הפך עמל התנועה, מאחר ולא יצאו להתגלות לישראל, לא יכלה היובל לתת להם לישראל מנוחה. ורוח אחרונה, בחינת רוח הקודש ואור הנבואה של מקפי הסוף האחרון לעתיד לבא, המגיע מבחינת אהור וקדם צרתני, שלפעמים כשאין צעקה וטהרת קני הפנים אזי מגיע השכל בבחינת אהור שהם הקדמות רבות, אפילו זה השכל לא יכלו לקבל מחמת צער השעבוד. וזאת הרוח האחרונה כנ"ל עדין בזמן של השעבוד בגלות מצרים גלות הדיבור, לא שלטה לעשות בפועל מנחגם, להיות הם המנהיגים בדעתם והשגתם הגדולה להיות שולטים על למצרים ועל כל שביעין אומות כמו יהיה לעתיד לבא, אז ימלא שחוק פיננו. ואז היו בצרות של הרוח, צרות צער היולדת לפני גאולת מצרים, ומוחין היו עדין בתעלומות. מי היא הרוח האחרונה? כמו שאמרנו, דהיינו הרוח המתגלה כפי האמירה שהוא בחשאי בחינת שמן בחינת תיקון שבעת הנרות שעל ידי זה נכנסת הרוח לפנים, והוא כי (עד שלא נתן היובל אור המקיף שלו, שהוא ברכה שהוא מקיף על רוח האדם למטה, המקיפה ונותן חיות התלהבות להעמיד לנפש התחתונה, ולא שולטת הרוח על הנפש להמשיך לה חיות אלא כאשר מתברכת כנ"ל מן מקפי היובל, אז תהיה הרוח קיימת, ומי היא הרוח טרם קבלתה מסגולת היובל? זה יעקב בחינת עיבור בלא מוחין שעל ידי הצעקה כן נמשכים המוחין החיות כמו שכתוב ותחי רוח יעקב שנהפך לישראל בחינת לי ראש התגלות המוחין)

תא חזי, כתיב (שמות ו') הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתיים, מאי ואני ערל שפתיים. והא בקדמיתא כתיב (שמות ד') לא איש דברים אנכי וגו' כי כבוד פה וכבוד לשון אנכי, וקודשא בריך הוא הוה אותיב ליה, (שמות ד') מי שם פה לאדם וגו', והוא אמר (שמות ד') ואנכי אהיה עם פיך, סלקא דעתך דלא הוה פה, והשתא אמר ואני ערל שפתיים, אי הכי, אן הוה מלה דאבטח ליה קודשא בריך הוא בקדמיתא. – בא וראה, כתוב הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתיים, מה הוא מעמו של משה שאמר ואני ערל שפתיים שלכאורה אין ראוי לו לומר כך, והרי בתחילה, בחינת קדם, שהוא דיבור הנבואה, שהוא שפע אלוקי ומקיפים שקיבל מואת ה', כתוב שמושה אמר כבר (ואפילו שאלתו להשם הייתה דברי רוח הקודש בפיו באמרו), לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדיך כי כבוד פה וכבוד לשון

(שמות ו') וידבר משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקוצר רוח. מאי מקוצר רוח. אמר רבי יהודה, דלא הוה נפיש, ולא הוה לקיטי רוחא. אמר רבי שמעון, מקוצר רוח: דעד לא נפק יובלא, למיחב לון נפישו. ורוח פתראה, עד לא שלטא למעבד נימוסי, וכדין הוה עאקו דרוחא. מאן איהו. רוח פתראה דקאמרן. (נ"א דעד לא יהב ליה יובלא ברכה על האי רוחא לאתקיימא נפש תתאה ולא שלטא האי רוח על נפש אלא כד אתברכא מיובלא כדין יהא רוחא ומאן איהו רוח) – וידבר משה בן המה דברי הנבואה שקיבל מאת ה' לאמור לישראל דברי נחמה שיצלם מגלות מצרים ויוציאם, שזו הנבואה הוא בחינת אור הפנים היוצא על ידי הצעקה, וזהו דייקא וידבר משה כן שהוא גימטריא שביעים כנגד שביעין קלין שהיולדת צועקת, בחינת צעקת השכינה המודלת המוחין. וזהו על ידי שצעקו בני ישראל ותעל שעוותם אל האלוקים יודע תעלומות המוחין שנעלמו בצער הגלות. והנה כדי שיכולו להכניס הנבואה שהיא המקיפים דברי הנחמה ששמע משה מואת ה', צריכים לטהר שבעת הקנים, שאולי בזה היה לישראל פגם כל שהוא, וזהו הנאמר בהמשך הפסוק... אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקוצר רוח, קוצר רוח דייקא דהיינו מיעוט וקיצור רוח הקודש שלהם, רוח חכמה הבאה מקודש, שהיו אמורים לקבל דברי נחמה כנ"ל ממושה שדעתו מקיף להם, וכן הוא דייקא קוצר רוח, שהוא בחינת כעס הפך אריכת אפים וענוה, שהוא כנגד החוטם שהם שני קנים הסמוכים לקנה האמצעי שהוא הפה המקבל מהם, אשר דרך שם יוצא קול הקנה בלא דיבור המהתך. מהו מקוצר רוח? אמר רבי יהודה, שלא היו נחים ולא היו מלקטים הרוח, היינו כנ"ל, כי מנוחה היא בחינת ישיבה בבחינת העדר התנועה וההשתנות בחינת העדר בחירה, בחינת יושב בשמים, שזה נעשה על ידי הכנסת המקיפים לפנים בחינת צדיקים יושבים ועמרותיהם בתוך ראשיהם, אך מפני התנועה שהוא הפך הידיעה, מפני צער העמל בחינת זעת אפיך המביא לקטנות הדעת, על ידי זה נעשה קוצר רוח, שאין יכולים להשיג רוח הקודש, ובעיקר על ידי פגם בחינת הכעס הפך ארך אפיים כנ"ל, ולכן לא היו יכולים ללקט חלקי רוח הקודש וניצוצות דעת קדושה שהיה להם לברר מן העבודה, על ידי קדושת שבעת הנרות. נמצא שעל אף שהולידו המוחין על ידי צעקתם בכל זאת לא יכלו להכניסם לפנים מפני פגם שבעת הקנים. אמר רבי שמעון, מקוצר רוח: עד שלא יצא יובל שהיא הבינה, שהיא המקיף לשבעת

אנכי, הקדוש ברוך הוא שהם בחינת מקפי זעיר אנפין מה יכול שכל אנושי להשיג, היה משיב לו, מי שהיא הבינה המקיפה לזעיר אנפין שם פה לאדם, כי האדם בכללות הוא בחינת מ"ה בחינת ז"א ובראשו המקיף לגוף יש פה שהיא בחינת מלכות, שמוח הבינה מקיף לה ומלכות פה מקיפה לגוף האדם, לכן אפילו המקיף הנכנס לפה מומשיך חיות והתלהבות בדיבורי הקדושה של האדם לגופו שתחת הפה **או מי ישום אלם או חרש או פקה או עור הלא אנכי ה', וכן מי שהיא הבינה בעת שאין ראוי להכניס המקיפים אזי ישום בחוסר שפע אלוקי וחיות את שהוא או אלם כנגד קנה הפה שבמנורת פני האדם או חרש כנגד קני אזנים שבמנורה או פקה או עור כנגד קני עיניים שבמנורת הפנים, הלא אנכי ה', אנכי כנגד עתיקא טמיר וסתים מקיפים עליונים והוי"ה מקפי ז"א, וקני החוטם לא הזכיר, ואולי מפני שהוא כנגד היראה בחינת והריחו ביראת ה' (כמובא שם), שהוא תלוי באדם בחינת הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שהוא בחינת אותית ריאה שמשם הנשימה שהוא אריכות אפים הפך קוצר רוח, כי היראה שמים עקב ענוה יראת ה' יסבול ולא יכעם, ובזה רמוז על פגמם של ישראל כנ"ל מקוצר רוח שעל ידי זה לא שמעו לו כנ"ל. ועם כל זאת והוא הנסתר במקפיו הנעלמים אמר בחשאי ואנכי שהוא עתיקא כנ"ל אחי"ה בינה כנ"ל עם פיך בחינת מלכות המקבל המקיפים בפנים בחינת רוח הקודש, התעלה על דעתך שלא היה כך כפי שהבטיח לו ה' ? ועתה אומר משה ואני ערל שפתיים, שאין המקיפים נכנסים לפה שלו כראוי, אם כך היבן הדבר שהבטיח לו הקב"ה בראשונה בחינת קדימתא המורה על מקיפים של ז"א שכן נכנסים לפנים ויכולים לעבור להכנס לעם ישראל בשכל אנושי שלהם לנחם אותם מן הגלות?**

אָלָא רְזָא אִיחוּ, מִשָּׁה קָלָא, וְדַבּוּר דְּאִיחוּ מְלָה דִּילִיָּה, הָרָה פְּגָלוּתָא, וְהָרָה אִיחוּ אֲמִים לְפָרְשָׁא מְלִין, וּבְגִין דָּא אָמַר, וְאִיךְ יִשְׁמַעְנִי פְּרַעָה, פְּעוּד דְּמְלָה דִּילִי אִיחוּ פְּגָלוּתָא דִּילִיָּה, דְּהָא לִית לִי מְלָה. הָא אָנָּא קָלָא מְלָה גְרַע, דְּאִיחוּ פְּגָלוּתָא, וְעַל דָּא, שְׂתַף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהֲרֹן בְּהִדְיָה. – אֵלָא סוּד מַה שְׁעֵדִין אַחֲרֵי הַבְּטָחַת ה' כִּי מִי שֶׁמֶּה פֶּה לְאָדָם וְכוּ' בְּכֹל זֹאת הִיא מְקוּם לֹמֵר שֶׁהוּא עֵרֵל שְׁפִתָּיִם, כִּי מִשָּׁה הוּא בְּחִינַת קוּל שֶׁהוּא רוּחַ לֹא חֵיתוּךְ הַדִּיבּוּר שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ שֶׁל רוּחַ הַקּוּדֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּקִיפִים כְּמוֹ שֶׁבִּפְשׁוּטוֹת עַל יְדֵי קוּל הָאָדָם אֵין יוֹדְעִים מִחֲשַׁבְתּוֹ וְחֲכָמְתּוֹ שֶׁהִיא בְּחִינַת מִילִים בְּכוּחַ, וְדִיבּוּר שֶׁהוּא מִילָה שְׁלֹו שִׁישׁ בַּה אֹתוֹת וְאוֹתוֹת הֵם בְּמַלְכוּת כִּידוּעַ, הִיא בְּגִלוּתָא, שֶׁהוּא קִנְהַת הַמְּנֹרָה הָאֲמִצְעִי הַמְּקַבֵּל מִיתַר הַקְּנִים אֵת הַרוּחַ הַקּוּדֵשׁ לְדַבֵּר בּוֹ, וְיִשְׂרָאֵל מוֹשְׁרָשִׁים בְּמַלְכוּת פֶּה, (עֵיין גַּם תּוֹרָה ע"ה בְּעֵינֵי מַלְכוּת פֶּה שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ יִשְׂרָאֵל) וְעִיקַר

היא גלות וחסרון הדעת הפך בחינת תרבה הדעת כמים לים מכסים שעל ידי זה נכללים באחדותו יתברך וזוכים לחיים נצחיים. ומאחר וישראל היו בגלות הדעת נפגם גם הפה של משה כי הם אותה בחינה, והוא היה אטום וסגור ונסתם ממנו אור המקיף להכנס לפנים ולפרש מילות דברים, כי פירוש המילים הוא פנימיות המילים המחייבה אותם שהוא הקול שהוא המקיף הממשיך חיות החכמה לתוך הפה, נמצא שעל אף שמדבר מילים אך אין יכול לפרשם בחינת מילוי האותיות, נחשב לערל שפתיים, כאילו לא התך האותיות בצורה ברורה ומובנת, כך אור פנימיות הדיבור ורוח הקודש שלו שהוא עיקר הנחמה שהיא הארת אור העתיד המשלם החסרון מן הצרה של עתה, אין מאיר בלכות ישראל מגודל השעבוד וקוצר הרוח המנוחה כנ"ל. ומפני כך שידע על זאת האטימות הרוחנית מפני פגם קנה מלכות, שישראל בעצמם מלבד קול הצעקה לא יכלו לדבר כראוי ולהמליך אותו יתברך כראוי (עייין תורה ג' בעניין פגם המלכות מפני שטות הדעת) מפני חוסר דעתם בגלות, אמר בסברת קל והומר, ואיך ישמעני פרעה, שבאמת ישראל מקיפים לו בדעתם למרות היותה בגלות, והוא הרחוק ודאי מקדושת שבעת הנרות, שהרי בעוד שמילה שלי היא בגלות שלה שאין נכנס בה קולי, שהוא אור המקיף, כראוי ולכן אין בדיבורי חיתוך ברור כראוי, שהרי אין לי מילה ודבר מלכות מפני חוסר מנוחה וקוצר רוח של ישראל כנ"ל שהם בחינת פה של משה. הרי אני בחינת קול החפץ להתחבר ולהשפיע לדבר המילה בחסרון, שאין נכנס המקיף לדיבור והדיבור נשאר גרוע בחסרון הדעת. מפני שהיא דבר המלכות פה בגלות מפני פגם החוטם והפה המקבל ממנו, ולכן שתף הקב"ה עימו את אהרן אשר בשכר ששמח בלבו בגדולת השגת הנבואה של אחיך הקטן, בענווה שהיא הפך הכעס, וזכה לבחינת חוטם, ולא נכבה בחופת אחיו באופן של קנאה אלא אדרבא התלהב מכך והיה לו כלי כן לקבל מקפי אחיו משה לתוכו, והעיקר על ידי הענווה כנ"ל וגם שהיה גדול הדור לפניו, ולא נכנס בשעבוד, בזכות זאת השמחה כנ"ל זכה למנורת המקדש ולשלמות שבע הקנים בפניו עד לשלמות קנה הפה שעל ידי כך יוכל להכניס לפנים מקפי דיבורי משה לשמוע קולו ולהפכו לדיבור ואת זה הדיבור היורד מעט בדרגה כן יוכל לקבל פרעה בראותו שניהם יחדיו מחוברים בקול ודיבור. נמצא שקושיית משה היה למקום, וכן ה' יתברך הקדים תרופה למכה וענה לא ברמז כי אף על פי שמי שם פה לאדם והפה תלוי בפקחות ושמיעה כנ"ל אך הכל תלוי בבחירת יראת החוטם, וזה יוכל אהרן לבחור שביל ישראל ולהכין פני מנורה שלו לקבל ממך ולדבר עם פרעה לכל הפחות. שאז בסופו של דבר ישחרר את ישראל מעט

מגלות מצרים ויוכלו להתחיל לתקן הדיבור כפי שיבואר לקמן
תא חזי, כל זמנא דדבור הוה בגלותא, קלא אסתלק מניה,
ומלה הוה אטום בלא קול, פר אתא משה, אתא קול. ומשה
הוה קול בלא מלה, בגין דהוה בגלותא, וכל זמנא דדבור הוה
בגלותא, משה אזיל קלא בלא דבור, והכי אזיל עד דקרבו
לטירא דסיני, ואתיחיבת אזריתא, ובחחוא זמנא, אתחבר
קלא בדבור, ובדין מלה מליל, הוה דבתיב, (שמות
כ') וידבר אלוקים את כל הדברים האלה. ובדין, משה אשתבח
שלים במלה בדיקא יאות, קול ודבור בחדא בשלימו. – בא
וראה כל זמן שהדיבור היה בגלות, שהוא הכלי העיקרי
להכניס קולות המקיפים לפני כנ"ל, קול הסתלק ממנו ולא
נכנס לתוכו להאיר בו רוח הקודש ואור הפנים, ודיבור
המילה היה אטום בלא קול כבר ללא להבה, כאשר בא משה
אחרי צעקת ישראל אשר הולידו המוחין שהיו בהעלם בעיבור,
בא קול. ומשה היה קול ומוחין של דעת הנולדים אך בלא
מילה שתוכל לקבל בתוכה מקפי הדעת, מפני שהיה הדיבור
בגלות מפני גלות הדעת שלא נכנס לפני כנ"ל ומפני פגם
קני המנורה כנ"ל שרק על ידי תיקונים יכול להכנס המקיף
של הדעת לפני. נמצא שזה תלוי בזה וזה תלוי בזה. שגלות
הדיבור הוא שאין לו מעט הדעת החכמה לקבל רוב החכמה
החדשה של המקיפים לפני כי הקב"ה יהיב חכמה לחימוין.
ואין יכולים להיות חכם אלא על ידי הדעת הנכנסת לפני
ואין היא נכנסת מפני פגם הקנים לכן התחלה קשה ואין אסיר
מתיר עצמו מבית האסורים אם לא שיצעק על זה בעצמו על
צער פגם קני המנורה שלו, שעל ידי זה יאירו קצת מרחוק
המקיפים ויגדל הרצון והתלהבות לשמור הקנים עד שיצליח
ויכנסו המקיפים בפועל לפני להאיר בו. וכל זמן שהדיבור
היה בגלות הדעת כנ"ל, משה הלך לישראל ולפרעה, לנסות
להנהיג ישראל ככל האפשר לעזרם לצאת מן הגלות אך בקול
בלי דיבור, במקיף רחוק שלא יכול להכנס פנימה כראוי,
וכך הלך בפגם ערלות השפתיים, במשך מ"ט ימים, שבעה
שבועות כנגד שבעה קני המנורה, שתקנו ישראל במדבר
מקום הדיבור, בצאתם מגלות מצרים עד קרבו ישראל להר
סיני שם תקנו בשלמות מדת הענווה והסבלנות הפך הכעס
וקוצר הרוח של החוטם שבמנורה המתקן כל הקנים ובעיקר
בשבוע האחרון המתקן המלכות פה, ובזכות ענווה שלהם
היו כאיש אחד בלב אחד אשר לא שייך בזה גאות איש על
רעהו, כי הם איש אחד, והוא גם סוד ענווה של משה שהיה
דייקא ענו מכל האדם, שהכיר שישראל והוא הם ביחד כל
האדם, ואין שייך שכל האדם עצמו יתגאה על עצמו. ועל
ידי כל הנל התקרבו לחר סיני הנמוך והענו מכל החרים,
ונתנה התורה ונכנסו המקיפים לפני, ובאותו הזמן שמוחין

של פרד"ם התורה נכנסו בתוכם ולדעת גדול ולחיים נצחיים,
ובאותו הזמן התחבר קול התורה בדיבור, ואז הדבר דיבר
בשורש כח הדיבור למעלה, דהיינו שהמלכות האירה כראוי
הדיבור של הקב"ה בעצמו בכח רוח הקודש ומקפי עתיקא
קדישא סתימאה שנכנסו בדיבור, והתגלות מלכות ה' בקול
שופר העם רואים את הקולות, זהו שכתוב וידבר אלוקים את
כל הדברים האלה היוצאים לפני ישראל מהעלם אל הגלוי
בזכות צעקתם בחינת אלוקים לארמא קלא, ואז אחרי שנאחד
בשורש הדיבור של הקב"ה לכל ישראל בדיבר הראשון, אז
לישראל היה כלי ראוי לקבל הדיבור, ואז דייקא משה נמצא
שלם במילת הדיבור שלו כראוי, קול ודיבור אחד מקיף
הנכנס לפני בשלמות הדעת ללא כל חסרון.

ועל דא משה אתרעם, דמלה גרע מניה, פר החוה זמנא
דמלילת לאתרעמא עלוי, בזמנא דבתיב, (שמות ו') ומאז
באתי אל פרעה לדבר בשמך, מיני (שמות ו') וידבר אלוקים
אל משה. תא חזי דהכי הוה דשרא מלה למללא ופסק לה,
בגין דעד לא מטא זמנא דבתיב וידבר אלוקים וגו'. ופסק
ואשלים קלא, הוה דבתיב ויאמר אליו אני ה'. בגין
דדבור הוה בגלותא, ולא מטא זמנא למללא. (ותא חזי) –
ועל זה התרעם בבחינת כעס הפך בחינת ענווה שלו, על כך
שמילה וכח הדיבור נחסר ממנו, כי היה כנגד כל נשמות
ישראל ונשלח להושיעם ומען שלא יכול הושיען כי הדבר
תלוי בהם שלא יוכלו לשמוע הדיבור מפני פגם שלהם שגם
לו להיות ערל שפתיים ואיך יוכלו לקבל ממנו הדעת של הקול
אם לא יוכלו לתקן מלכות פה ודיבור שלהם התלוי בדעת
שלא יוכלו לקבל ממנו וחוזר הלילה ואין מהיכן להתחיל, ועל
זה לכאורה הקב"ה הסכים לו כנ"ל למענתו ורמוז לו התיקון
על ידי אחרן ועל ידי צעקת ישראל גם יחד כנ"ל, חוץ מאותו
זמן של התרעמות נוספת של משה הקודמת לזו כנ"ל שאז
דיברה קול מלכות דיבור ה' אליו להתרעם עליו, בזמן
(מקיף זמן מצומצם של ז"א ולא מקפי עתיק שמעל הזמן
המתרצים כל הקויות) שכתוב ומאז (מאז דייקא כי א"ו
הם ה' אותיות שהוא חיבור הוי"ה ואדנו"ת כידוע ייחוד קול
ודיבור) באתי אל פרעה (לשון גילוי המקיפים לנחם ישראל
מן הגלות) לדבר בפה מלכות בשמך שהוא בחינת מקפי ז"א,
כדי שפרעה שישכים להוציא ישראל ומיד יקבלו נחמה אפילו
טרם היציאה אך להפך מאז הרע לעם הזה, ואתה הצל לא
הצלתה בחינת נחמו בחינת מקיף למקיף, מיד נכנס
המקיף בחינת קדם במהירות ללא הקדמות לפני לענות לו,
וידבר הוי"ה אל משה, אמנם כתב הזהר שם אלוקים ואולי
לרמוז שזה תלוי בבחינת אלוקים לארמא קלא, ששמעתי את
זעקת בני ישראל והצעקה עצמה תועיל לעתיד להוציאם

ועתה כבר תראה עכשיו ותתנחם בדברי הנבואה כי ביד חזקה ישלחם לעתיד ויושלם החסרון בגלוי בפועל. בא וראה שכך הוא שבאותה התרעמות כפולה של משה ושל השכינה עליו בחזרה כנ"ל היה אז דייקא הדיבור מתוקן וקיבל הקול בשלמות, טרם שלמות הדיבור בקבלת התורה בסיני כנ"ל כי באמת באה התרעמות משה שהיא כביכול בבחינת כעס באמת היא מפני ענווה שלו שראה צרת ישראל הגדלה ועל ידי זה כנגד פגם שלהם תיקן החוטם השפיע לפה לאותה שעה ולכן מיד קבל דברי ההתרעמות של השכינה אך היו כאמור דברי נחמה על ישועתם העתידה של ישראל. נמצא שהתחיל דבר מעט לדבר כראוי בחיבור קול ודיבור ומספיק אותו מפני שלא הגיע העת הראוי ותיקון מנורת פני ישראל כראוי כדי לקבל מקיף חדש שעתידיים לקבל רק ביציאה לגלות מצרים למדבר בסיני, משום שעדיין לא הגיע זמן שכתוב בו וידבר אלוקים, הוא כנגד זמן מתן תורה אחרי תיקון שבעה שבועות המנורה. ופסק כאמור עתה מצד אחד והשלים הקול מצד שאני בדברי נחמה עד לזמן קבלת מקפי התורה בסיני. זהו שכתוב ויאמר אליו אני ה', אמירה בחשאי שהוא תיקון קני המנורה אשר יביאו לחיבור הקול והדיבור, ז"א ומלכות, בחינת אני שהיא המלכות המקבל משם הו"ה. אך עתה אין עתה כאמור מפני גרעון טהרת הקנים. משום שהדיבור היה בגלות כנ"ל ולא הגיע הזמן לדבר לכן פסק.

בְּיַמֵּי בְּנֵי מִשֶׁה לֹא הָיָה שְׁלֵיִם מְלָחָה בְּקִדְמוּתָא, (דהכי אתחזי) דאיהו קול, ואתי בגין דבור, לאפקא ליה מן גלותא. פיון דנפק מן גלותא, ואתחברו קול ודבור כחדא בטורא דסיני, אשתלים משה ואתסי, ואשתכח בדין קול ודבור כחדא בשלימו. – מפני כך, משה לא היה שלם בשלמות הדעת אל בגלות וחסרון הדעת שאין המקיף נכנס לפנים, ואין נכנס הרוח הקודש והקול לתוך המילה בקדימתא בחינת קדם אור הפנים, שכל הנבואה העתידי הבא מיד ללא הקדמות. שהרי משה הוא בחינת קול כנ"ל ובא לגאול ישראל מן הגלות מפני הדיבור של ישראל שהיה צריך תיקון בחינת מלכות בגלות, שבא להוציא אותה את המלכות מן הגלות כדי שתוכל לקבל אור הפנים והדעת. כיון שיצא מן הגלות במדבר בסיני והתחברו קול ודיבור כאחד בהר סיני הענו מכל ההרים, נשלם משה בדעת וגוף ונרפא, ונמצא אז קול ודיבור כאחד בשלמות, ונכללו ישראל באחדותו יתברך כנ"ל על ידי שלמות הדעת ובלע המוות לנצח.

תָּא חַזִּי, פֶּל יוֹמִין דְּהָיָה מִשֶׁה בְּמַצְרַיִם, דְּבָעָא לְאַפְקָא מְלָחָה מִן גְּלוּתָא, לֹא מְלִיל מְלָחָה, דְּאִיהוּ דְּבוּר. פִּיּוֹן דְּנָפֵק מִן גְּלוּתָא, וְאֵתְחַבֵּר קוֹל בְּדְבוּר, חֲהוּא מְלָחָה דְּאִיהוּ דְּבוּר, אֲנַחְיג וְדְבוּר

לִין לִישְׁרָאֵל, אֲבָל לֹא מְלִיל, עַד דְּקָרִיבו לְטוֹרָא דְּסִינֵי, וּפְתַח בְּאוֹרֵייתָא, דְּהָכִי אֵתְחַזִּי. וְאִי תִימָא, (שמות י"ג) כִּי אָמַר אֱלֹקִים פֶּן יִנָּחַם הָעָם, לֹא פְתִיב כִּי דְבוּר, אֲלֵא כִּי אָמַר, דְּאִיהוּ רְעוּתָא דְּלְבָא בְּחִשָּׁאֵי, וְהָא (ויחי רל"ד ע"ב) אוֹקִימְנָא. (דף כ"ו ע"א) וְדְבוּר אֱלֹהִים אֵל מִשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'. – בא וראה, כל ימים שהיה משה במצרים בצרת הגלות אשר שם, כשרצה להוציא את הדיבור מן הגלות, לא דיבר מילה שהוא דיבור ראוי המאיר בו אור רוח הקדוש והנחמה בשלמות, כיוון שיצא מן הגלות ועימו ישראל הכלולים בו, ואתחבר קול בדיבור כנ"ל, אותה מילה שהיא דיבור ראוי המקבל מן חיות מקיפי הקול, הנחייג ודבר להם לישראל, כי בראותם הסוף והתכלית אשר מלוכשת בדיבורי נחמת הנבואה, ראו הכיוון והמדרגה אליו צריך להגיע. נמצא הנבואה היא עצמה הנהגה. אבל לא דיבר ומלל ביתר מילול וחיתוך הדיבור וגילוי דעת שלם המקבל ממקפי עתיקא סתימאה עד שקרבו להר סיני, ופתח בתורה, שכך ראוי לראות החזיון לראות הקולות אחרי הכנת שבעת קני המנורה בשלמות בכוח שבעה שבועות כנ"ל. ואם תאמר שכבר לפני קבלו דברי נבואה בהתאחדות הקול בדיבור כראוי, כמו שכתוב כי אמר אלוקים פן ינחם העם, לא כתוב דבר אלא אמר, שהוא רצון הלב בחשאי, באמירה בלחש, שהוא הלב המתלהב על ידי תיקון החשאי שהוא בחינת שמן המנורה המקבל אורה בתוך שבעת הקנים את הנחמה, בחינת פן ינחם, שאור הפנים מנחם והוא דייקא על ידי שאמר ולא דבר כי אמירה בחשאי וכן דייקא אמר אלוקים, כי אלוקים לארמא קלה שהיא הצעקה, נמצא שבזה הפסוק הנבואי נרמז שהיה להם את שני הבחינות של צעקה המולידה המוחין ושלמות הנרות בחשאי המכניסים המוחין לפנים בחינת אור הקדם המביא להתלהבות הלב. שזהו הרי התאחדות הקול התוך הדיבור. הרי בארננו. וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. שרמז לו כנ"ל ששלמות הייחוד יהיה רק במעמד הר סיני שאז יתגלה לכולם מקפי נבואת משה באומרו לו אני ה' שהוא יחוד מלכות ותפארת קול ודיבור בדיבור אנכי שאז בלע המוות לנצח.

וכן יתקיים בקרוב על ידי משה משיח רבן של כל הנביאים, והריחו ביראת ה' לא למראה עיניו ישפוט, אלא ברוח קדושו יראה קדושת לב ישראל וילחיב אותם ויחזק אותם לזעוק לה' כראוי ולתקן שבעת קני המנורה ונבאו בניכם ובנותיכם ורוח הקודש תחיה המתים ובלע המוות לנצח במהרה בימינו אמן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקוטי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "ל...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתו לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובזוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש נשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם להחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקין ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

- א. צריך לקדש את פיו והטמו ועיניו ואזניו, והינה שישמר את עצמו מלהוציא שקר מפיו וכן משאר דבורים פגומים, ויהיה לו יראת שמים שעלידי זה מקדש החטם, ויהיה לו אמונת חכמים שעלידי זה מקדש את האזנים ושומע לדבריהם. ויעצום עיניו מראות ברע. ועלידי זה זוכה לדעת שלם ויגיע לשכל, שהוא כהינת שפע אלקי שהוא כהינת רוח הקדש. גם עלידי שהוא ענו שפל וסבלן, ולא יחרה אפו על בוינו, עלידי זה מקדש החטם בשלמות. גם עלידי מה שאדם הוא נאמן רוח מכסה דבר, שזוהר מלגלות מוד שאין צריכין לגלות, על ידי זה מקדש את האזנים:
- ב. כל הצרות והיסורין והגלות וכל התסורות שיש לאדם, הן פרנסה או בנים או בריאות הגוף וכו', הכל הוא רק לפי ערך הסרן הדעת, וכשנשלים הדעת אזי נשלם כל התסורות. ועקר החיים הנצחיים יהיה לעתיד מחמת הדעת, שיכרה הדעת שידעו הכל את השם ותכרה, ועלידי זה יכלול באחדותו, ואז יהיו חיים נצחיים כמוהו. כי עלידי הידיעה ממנו ותכרה נקללים בו ותכרה, שזה עקר שעשוע העולם הפא. עלידי צריכין לשמור את הדעת והמחשבה מאד שיהיה בקדשה לשמור ממה שבוט רעות, ולהשב תמיד מחשבות בתורה ועבודה, ולהשתדל להגיע לדעת הקדשה שבו תלוי הכל כנ"ל:

תפילה על פי הלימוד

רבנו של עולם, עשה למענך ולא למעננו, עשה למען שכינתך, ועזרנו לצעק אליך פאמת בתורה ותפלה, ויעלה ויבא ויגיע קולנו אליך, ותקבל קול צעקתנו במקום צעקת השכינה, עד שנוקה לעורר ולהוליד תעלומות המחיון הקדושים שלנו שנתעלמו מאתנו. כי אתה לבד יודע תעלומות, ולפניך נגלו תעלומות המחיון של כל אחד ואחד מאתנו, להיכן נתעלמו ונתקרו מאתנו. עזרנו והושיענו לנו ולכל עמך בית ישראל, שנוקה כל אחד לעורר עלידי קול צעקתנו את המחיון הקדושים שנתעלמו מכל אחד ואחד למקום שנתעלמו, עד שכל אחד וזכה בכל פעם להוליד ולגלות ולהשיג מחיון חדשים השכינים אליי כפי שרש נפשו ורוחו ונשמתו. ונוקה להכיר אותך פאמת ודעת אותך בכל פעם בהבנה תיורה, ונוקה לגלות אלקיך בעולם:

ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, מלא רחמים, שתרחם עלינו ותעזרנו ותושיענו מהרה שנתחיל מעתה לקדש את שבעת הנרות המאירין אל מול פני המנורה הקדושה שהם העינים והאזנים והפה והחטם. ותזכיר לקדש את פי שלא יצא דבר שקר מפיו לעולם, ולא שום דבור הפוגם את הפה חס ושלום, רק כל דבורי יהיו דברי אמת תמיד בקדשה ובטהרה, ואזכה לקדש את פי בתורה ובתפלה ובכל מיני דבורים המקדשין את הפה. ותזכיר לקדש את עיני, ותעזרני להעצים את עיני מראות ברע, ותהיה בעזרי שלא יהיה לי שום התפתלות על שום דבר שבעולם הזה כלה, ובפרט תעזרני ותצילני ותמלטני, שלא אסתכל חס ושלום, על שום דבר המביא לידי הרהור חס ושלום, חס וחסני ורחם עלי והצילני.

ומלט נפשי מעתה מפגם הראות, ולא אתור אחר לכבי ואחר עיני, "העבר עיני מראות שוא בדרךך חייני", וזכיר לקדש את אזני, ואזכה לשמע תמיד דברי חכמים אמתיים ולהאמין בהם, ויהיה לי אמונת חכמים בשלמות, ותהיה בעזרי שאפיה אזני תמיד לשמע דברי חכמים אמתיים ויבנסו דבריהם באזני, ויעזרוני את לכבי פאמת לשוב אליך ולעשות רצונך תמיד. ותשמרני ותצילני שלא אשמע לעולם ולא יבנס באזני שום דבור הפגום, ולא אשמע ולא אקבל שום דבור לשון הרע וריביות, ולא אשמע דבורי נבול פה לעולם ולא שום דבור פגום, רק אזכה לשמע תמיד דבורים קדושים מפיו צדיקים וישרים אמתיים, דבורים המקדשים את און השומעים. וזכיר שיהיה לי יראת שמים פאמת, ועלידי זה אזכה לקדש את חוטמי, ויקים פי מקרא שקתוב, והריחו ביראת ה': וכל מה שפגמתי עד הנה בשבעת הנרות האלו על ידי עונותי ופגמי המרבים, שקמאתי עויתי ופגעתי לפניך ופגמתי כפי ובעיני ובאזני ובחוטמי מנעורי עד היום הזה, בשונג ובמזיד באנש ובגזון, על פלם תמחל ותסלה לי מלא רחמים חנון המרבה לסלה, ותתן בקרמיקו כל הפגמים האלו ולא יהיה נשאר מהם שום רשם כלה, כי אתה ידעת כי אין בנו כח לתקן הפגמים האלו, כי הרבינו לפשל ולפגם בהם, פי מי יוכל לשער ולהעריך ולספר כל החטאים והפגמים באמרי פינו מיום היותנו על האדמה עד היום הזה, וכמה שקרים יצאו מפיו פמעט בכל יום ויום, וכמו כן שאר חטאים ופגמים גדולים שפגמתי באמרי פי, בדבורי לשון הרע וריביות וליצנות ודברים בטלים כלי שעור וערד ומספר, ובפרט

לעילוי נשמת
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מרזו תמונת דוד והיובא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אלישה יהונתן בן חגי. ה' יקום דמו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אליהו יעקב בן אבידע. ה' יקום דמו.
ת.נ.צ.ב.ה.

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.